

Klimaattafel Wonen

Op 30 september was de eerste Zaanse klimaattafel Wonen. Ruim 40 deelnemers inventariseerden met elkaar welke concrete initiatieven er al zijn in Zaanstad en welke ideeën kunnen bijdragen aan een Nieuw Zaans Klimaat.

De eerste ruim 30 concrete Zaanse initiatieven zijn geïnventariseerd. Naast deze initiatieven werden er ook veel ideeën en inspirerende voorbeelden uit andere regio's ingebracht.

Samenwerking & duurzaamheid in de stad

Concrete initiatieven in Zaanstad

- Duurzaam award - bedrijfsleven Zaanstreek
- Buurkracht: Samen in de buurt
- Rabo Duurzame Innovatieprijs 2019

Aanvullende ideeën voor Zaanstad

- Ambassadeurs verbinden olievlek
- Corporaties stimuleren om meer te doen aan duurzaamheid
- Kruisverbanden zoeken met Zaanse Verenigingen: duurzaam – sporten - cultuur
- Btw-teruggave op advies voor duurzaamheid
- Fonds om scholen duurzamer te maken
- Prijsvragen Duurzaamheid
- Buren adviseren (elkaar)
- Aansluiten bij regionaal programma Cirkel stad
- Onderwijs leren bouwtechniek MBO-VMBO
- Inzetten via MAAK onderwijs op vakspecialisten hout. Bijv Trias
- Bij regiodeal aansluiten
- De kracht van consequentie
- Acties die zich richten op GEDRAG minder verbruik > technologie - communicatie
- Jeugd en scholing inzetten voor de toekomst
- De Groote Weiver inzetten
- Jeugd en scholing inzetten voor de toekomst (onderwijsverenigingen)

Circulaire stad

Concrete initiatieven in Zaanstad

- Proeftuin/weide veenweide Assendelft. Natte Teelten. <http://www.innovatieprogrammaveen.nl/>
- Eco aan de Zaan – nieuw ecodorp
- Kledingbank Zaanstad
- Noppes
- Reparatiecafe's
- Zaanse weggeefhoek (Facebook)
- Center for Circular Textile

- Nieuw afvalstelsel in Zaanstad
- Voorstel invoering Ja /Ja sticker

Aanvullende ideeën voor Zaanstad

- Afvalperron
- Afval scheiden
- Maatschappelijke & duurzame initiatieven ontwikkelen naar bedrijven met ondernemerschap á la Donut
- Zaanse Pellet fabriek hout recycle plan
- Meer uitleenwinkels kringloop
- Modulair bouwen (Circulair, hergebruik, flexibel)
- Circulair is ook bestaande woningen behouden
- Circulair bouwen en onderwijs
- Onderwijs Ambachtsschool stimuleren/ sturen
- Gestapeld hoogbouw van hout (voorbeeld Amsterdam: HAUT)
- Woningen/ Ook gestapeld van hout. De ambitie van ZNSTD moet stukken beter naar projectontwikkelaars
- Veel meer ruimte voor plekken met zelfbouw zoals van Eva Stache in Wormerveer
- Hergebruik oude (bouw) materialen bij renovatie
- Laatste collectieve afvalcontainers uit hoogbouw halen t.b.v. afvalscheiding & ruimte die beschikbaar komt voor bijv scootmobielstalling
- Duurzame consumptie bevorderen. Goede voorbeeld geven /catering
- Gezamenlijk per straat gereedschap inkopen

Klimaat en energie

Concrete initiatieven in Zaanstad

- Zaanse Energie Kooperatie (ZEK) stroom lokaal opgewekt: windmolens, zonnedaken
- Warmtescan voor woningen door de ZEK
- WeSpark, Zaanse energieleverancier voor bedrijven en later voor particulieren
- Energiecoöperatie i.o. Het Zaaneiland CO2 neutraal in 2025
- Ontwikkeling onafhankelijk warmtenet Zaanstad
- VvE Het Bakken - duurzaamheidsscan - DMJOP warmte scan verplichten - HHR wijzigen
- Parteon verduurzaamt haar panden en geeft het goede

- voorbeeld, het maakt jaarlijks woningen transitie-gereed. Het bouwt nieuwbouw NOM, pakt huurwoningen aan met Urgenda. Parteon Assendelft bijna Nul-op de meter
- Raamovereenkomst woningcorporaties. Corporaties, VvE's, huurders en gemeenten werken samen aan verduurzaming huurwoningen
- De woningcorporaties verduurzamen de sociale huurwoningen. 'planmatig': bij woningen waar toch al onderhoud wordt gepleegd '& wijks': ook wijkgericht aanpak wanneer duidelijk is voor betreffende wijk wanneer welke aardgasvrije oplossing geboden gaat worden. 'bij mutatie': als de oude huurder eruit gaat en er een nieuwe huurder komt. Sociale component voorbereiden op warmtenet': tijdig met huurders in gesprek gaan over ontwikkeling naar warmtenet '4 /deb E, F, G eerst': slechte labels worden eerst aanpakken.
- Impact aan de Zaan: energie en klimaatcoaches helpen bewoners verduurzamen.
- Duurzaam Bouwloket geeft informatie en helpt zo woningen verduurzamen
- De energieprestatienorm (EPC) is landelijk kleiner dan 0,4. Zaanstad gaat een stap verder en heeft lokale prestatiecoëfficiënt op minder dan 0,2.
- Duurzame huizenroute: Duurzame Huizen binnen kijken bij woningeigenaren die hun woning verduurzaamd hebben (Zaanstad + org)
- Energiecafe's voor VvE's
- Stappensubsidie: voor 30 verschillende duurzame maatregelen in de woning
- Collectieve inkoop isolatie en zonnepanelen met Winst uit je Woning
- Concrete particuliere Nul-op de-meter verbouwingen met o.a. hulp van Duurzaam Bouwloket Thuisbaas
- Rabo Groenhypothek en andere duurzame hypotheekvormen (Triodos). Gratis scan energieadvies bij afsluiten hypotheek
- Eilanden van Hain - Provily Slibkuil (Krommenie)
- Zon op Oud Zandijk Coöperatie U.A.
- Glas waarin een collector zit
- Dakpan met zonnecollector
- Meneba torens gebruiken voor energieopslag
- Voorlichting helpt mensen over de brug Energietransitie
- Bij Flatbewoners zonnepanelen op dak. Probleem iedere bewoner individueel VVE
- Warmte van bedrijven bekijken--> woningen
- Samen bufferen warmte
- Smart Grid Pilot
- Stimuleren pelletkachel-cv's. - 100 x minder fijnstof. - vervangen van openhaarden. - vervangen van houtkachels. - in plaats van een warmtepomp
- Samen delen elektriciteit (rechtstreeks)
- Naast energie opwekken vooral het bufferen goed organiseren
- Afsluitboete aanvechten (hfv subsidiëren)
- 1/4 van het energieverbruik stimuleren zonneboilers.
- Groepsaankoop - combineren verplichten coöperaties
- Diepe geothermie slechts experiment in de lijn Haarlem-Nijmegen, in onze regio niet goed mogelijk. Geothermie?
- NB Gegeven transportverlies het warmtenet ca 40%
- Warmtenet - EPC 0,2 --> 0; Bewegingsvriendelijke inrichting; Gasloos
- Zaanse Energie monitor
- Rotterdam Sparta stadion
- De Duinvallei Den Helder Wijk verduurzamen
- Corporaties moeten ook particulieren helpen bij woningverbetering verduurzaming. Voorbeeld Tilburg
- Energieleverende gebouwen (aan elkaar)
- Gegeven elektriciteit in NL 93,6% Fossiel
- Gegeven omzettingsverlies opwekken elektriciteit uit Fossiel of bronmassa 60%
- Energieneutraal en gasloos voor € 10.000 of minder
- Subsidies combineren verplichten. Géén all electric oplossingen zonder duurzame energie
- Stimuleren / verplichten elektrostatisch fijnstoffilters. In geval van houthaard of houtkachel. 95% reductie fijnstof
- Lokaler denken (en verwarmen) warmtenet 40% verlies
- Energiebesparing domotica monitoring workshops
- Des te lokaler, des te beter, tenzij maximaliseer de mogelijkheden grootschalige zonneparken moeten dat niet in de weg gaan zitten
- Dalfsen stroomt energiecoöperatie waar iedereen binnen Dalfsen aan kan deelnemen
- Korting op OZB voor 0 op de meter woningen ipv 'straf' door meerwaarde
- Maak CO2 reductie 'crisis' ==> zet alle ambities daaronder - Prioriteiten stellen
- Deltaplan CO2 ==> Crisis benoemen
- Meer info naar huurders/bewoners hulp
- VNG gemeenten helpen met verhuurdersheffing afschaffen
- Faciliteren gebouw gebonden leningen voor eengezinswoningen
- Organiseren van gebouw gebonden financiering voor gasloos wonen inlevering langlopende aflossingstermijnen
- Inzicht geven in een stappenplan naar energieneutraal

Aanvullende ideeën voor Zaanstad

- Water van de Zaan als energiebron
- VvE's uitnodigen en bekendmaken met duurzaamheid. Wijzen op subsidiemogelijkheden
- Corporaties betrekken bij duurzaamheid en leningen voor VvE's
- Mentoren zichtbaar maken vermindering CO2
- Bij funderingsherstel in de palen spiralen aanbrengen voor toekomstige waterpomp
- Warmtescan huizen; - Info avonden met DBL; -advies voor verdere stappen
- Ketelwater temp naar 45-50 gr C
- Tegelijk met funderingsherstel aardwarmtepomp + zonnepanelen
- Waterzijdig inregelen; - collectieve installaties voor VvE's + Flats/app - incl w.t.w. - Versnellen warmteplannen gemeentes
- Zonnepanelen op dak flat waarbij meer panelen geplaatst kunnen worden dan nodig voor flatbewoners

- Woningeigenaren zijn geholpen met een soepele overstap naar een gasloze woning en/of advies over kosten en mogelijke realiseerbare besparingen
- Regierol gemeente voor de taak/rol van woningcorporaties voor opstellen CO2 reductie
- Inzicht geven aan adviseurs / installateurs gebouwafspraken voor advies op maat. Via gemeente website
- 9-10-2019 Duurzaamheidsavond resultaten (uitleg collectieve inkoop bij regiocollege)
- Verduurzamen bij mutatie en PO aansluiten op warmtenet
- Koppel: Bank + Financieel adviseur + aannemer. Welk adviespakket kun je geven € investeren / Rendement
- Funderingsherstel + isolatie subsidie ==> omdat daar vaak nét géén geld meer voor hebt en dus op wordt bezuinigd!
- Echt heel laagdrempelig informeren over stappensubsidie via buurthuizen.
- Initiatieven volkskindertuin
- Samenwerken met IVN vergroten
- NME voor diverse doelgroepen meer aanbieden
- Voedingskasten
- Woningcorporaties: in huurcontract regels aanleg tuin opnemen (mac % tegels)

Mobiliteit

Concrete initiatieven in Zaanstad

- Eerste Zero Emissie minibussen in de Zaanstreek

Aanvullende ideeën voor Zaanstad

- Aandeel fietsverkeer bevorderen (minder CO2)
- Deelauto's - Vervoer hub - betaald parkeren - OV
- OV gratis / vergoed kaart bij het weg doen van je auto
- OV Knooppunten ontwikkelen (vervoer hub / nieuwe functies) Kogerveldwijk

Staat iets bij ideeën maar is het al een concreet initiatief? Of heb je nog een concreet initiatief dat bijdraagt aan het Nieuw Zaans Klimaat? Laat het ons weten via nieuwzaansklimaat@zaanstad.nl.

Wat hebben we nodig?

Tot slot werd op 30 september nog met elkaar gekeken wat we van wie nodig hebben om deze transitie en onze samenwerking tot een succes te maken.

De volgende punten zijn ingebracht bij de klimaattafel wonen:

Inwoners

- Maak ambassadeurs van huurders van oude woningen die verduurzaamd worden. Laat ze vertellen over die fijne woning die niet meer tocht!
- Wijkambassadeurs: dubbel duurzaam <https://www.dubbel-duurzaam.nl/>
- Wetenschap/ kennis. Onderzoek TU Delft (Eva Stache), kennisdeling
- Onderzoek voordelen en nadelen Direct Current (DC, gelijkstroom)
- Gezamenlijk stroom opwekken (wind en zon)
- Met projectontwikkelaars en gemeente: vergroenen van parkeerplaatsen (half open stenen)
- Meer stimuleren/ verplichten om meer energie op te wekken met hun daken.
- Open mind naar inwoners. Transitie: eerst welwillenden. Dan transitie van volgers. Laatste 10% aan het einde transitie
- Interesse
- Zelf! Keteltemp. 450. Aanbod technische ondersteuning

Leefomgeving

Concrete initiatieven in Zaanstad

- GROEN Zaans - houd en maak Zaanstad groen (Facebook groep)
- Tegel eruit, gratis plant erin bewonersactie. Operatie Steenbreek
- Actie bomen op schoolpleinen
- Groenadoptie
- Geveltuinjesactie
- Zwerfvuilestafette 16 maart 2019

Aanvullende ideeën voor Zaanstad

- Bredere oriëntatie op leefomgeving: Groen, bij nieuwbouw/herinrichting door gemeente
- "Bescherming" groen ivm waterhuishouding
- Polders met bomen / boerderijen inkorten
- Hergebruik van bouw afval' voor tuin > insectenhotel > egels
- Subsidies voor sedum daken
- Groene daken op bushokjes (zie Utrecht)
- Groene hangende balkons bij hoogbouw
- Water is spang en achterstandswijk klimaatproef. Behoud groen
- Waterplan De Hoefspan in Alkmaar. Het rioolstelsel wordt verduurzaamd en klaar gemaakt voor de toekomst. In diverse groenstroken worden wadi's aangelegd.
- Subsidiëren stimuleren regenwaterafkoppeling
- Tuinbetegelingsratio wetgeving
- Meer onkruid in Zaanstad
- Financiële prikkels o.a. OZB-korting voor - Groene tuinen - Groene daken
- Stoppen met elke twee weken grasmaaien vanuit de gemeente
- Alle schoolklassen 1 middag per maand op Plastic-verzamel-jacht
- Klimaatadaptief + biodiversiteit ontwikkelen op Achtersluispolder

- Netwerk jongeren.
- VVE's uitnodigen en bekend maken met duurzaamheid, wijzen op subsidiemogelijkheden
- Subsidies van het rijk/ gemeente / Provincie
- Pilotstraat zoeken voor Direct Current (DC, gelijkstroom) (wijk de Delft in Assendelft).
- Voorbeeldprojecten zoals de Duurzame Huizenroute

Bedrijven

- Samen met inwoners juridisch organiseren van zonnepanelen. Plaatsen als inwoner op bedrijven en restwarmte.
- Breder netwerk inzetten
- Projectontwikkelaars niet laatste woord laten hebben (klimaat adaptief bouwen)
- Meer stimuleren/ verplichten om meer energie op te wekken met hun daken.
- Meer MVO-gedachte

Organisaties

- Deelauto collectieven
- Events: nadruk op bereikbaarheid OV i.p.v. parkeergelegenheid
- Scholen: geen parkeren?
- Wijkambassadeurs: dubbel duurzaam
- Mobiliseren via sportverenigingen
- Scholen! Vertegenwoordigers
- Achtersluispolder!
- Circulair water wonen
- WeSpark: lokale energiemaatschappij.
- Saldering zonnestroom
- Schoonschip als inspiratie
- Datagestuurd werken
- Peloton vormen met voortrekkers
- Inleven
- Motivatie, kleine verleidingen
- Onderwijs en organisaties: agendapunt duurzaamheid in vergadering (zie Zaanstad zelf)
- Wetenschapper over standaardisaties
- Voor energieleveranciers aantrekkelijker maken van energie opwek e.d.

Gemeente / overheid

- Plannen per wijk WUP (Initiatieven en Uitvoeringsplannen)
- Bestemmingsplannen: ruimte voor windenergie
- Faciliteren lokale energieopwekking met middelgrote windmolens
- Beleid voor inwoners: verplicht gebruik van daken voor energieopwekking en/of waterberging
- Laat aan burgers de grenzen zien van de effecten en gevolgen van het veranderende klimaat. Samen dit probleem oplossen. Medeverantwoordelijk maken
- Sterk bestuur. 'De kolonne zo zwaar aanzetten dat deze niet meer te stoppen is.'
- Wetgeving/ transitie verplichtingen
- Vertrouwen bedrijven, organisaties, overheid
- Aanbestedingen
- € 100.106 / 50.103 eigen woningen, 80.103 huurwoningen

- Gasmeter bedrijven afsluiten
- Versoepelen wet- en regelgeving t.a.v. groenadoptie en geveltuintjes
- Een gewillig oor
- Ontschotten binnen gemeente
- Consistentie in beleidsvorming

In de Samenwerking

- Kennisdelingsprogramma op gestructureerde manier
- Procesmanagement
- Benut bestaande sociale netwerken; Facebook, families, zwaan-kleef-aan
- Netwerk opbouwen vanuit behoeften. Denk ook aan zaaltjes en koffie
- Plan van Aanpak, de belangen in beeld
- Niet denken, maar doorpakken
- Rekening houden met culturen in oude kernen
- Zien, horen, doen, voelen
- Volgend overleg samen met delegatie van de andere klimaattafels
- Contact dak eigenaren energieopwekking onderzoeken en stimuleren
- Kennisbank delen
- Data-analyses
- Aandacht voor en helpen van voortrekkers
- Geschoold personeel
- Visualiseren
- Betrouwbaarheid
- Kennis - Wetenschap
- Steun juridisch, financieel, technisch proces bij opschrijven op wijkniveau
- Monitor energieverbruik en opbrengst APP voor de buurt en hele gemeente. Maak dit zichtbaar
- Zichtbaarheid in landelijke bladen, soapseries, influencers, leuke apps.
- NEF voor subsidies EBL en SEEH.
- Subsidie gemeenten voor energiebespaaradvies
- Proces
- Vertrouwen in gemeente
- Handhaven op hardleerse bedrijven
- Iemand die overzicht houdt over alle projecten/ initiatieven
- Kennis - Wetenschap zijn nodig
- Best practices
- Verleiden.
- Zonnepanelen op dak waarbij meer panelen geplaatst kunnen worden
- In de samenwerking gemeente-overheid-bedrijven: rekenmodel 4 versus gas, consequenties van keuzes

Organisatie van de tafel

- Volgende locatie voor Klimaattafel: De Hellema (Zaandam), De Vertoeving (Zaandam), De Vermaning (Wormerveer)
- Kleine actie comité's over tafels heen: niet met 150 man gaan praten
- Uitnodigen/betrekken
 - o Urgenda, Marjan Minnesma: Pharos & Perim
 - o Educatie/ jeugd. HBO/ WO. Influencers
 - o Vervoerders, NS, Connexion
 - o Extinction rebellion
 - o Met St. Michial College, Technasium
 - o Rijk/ Provincie
 - o Zaanse zwerfvuil estafette, stappensubsidie, energie- en klimaatcoaches, Impact aan de Zaan
 - o ZNMC
 - o Overmorgen. Corporatie heeft samenwerkingsverband
 - o Kleine initiatieven
 - o Vakmensen die het werk kunnen doen
 - o Hoveniers, tuincentra
 - o Installateurs
 - o Architecten
 - o Liander (netwerk)
 - o Banken; versoepeling duurzame leningen
 - o Architecten, projectontwikkelaars, gemeente, burgers, onderwijs/docenten
 - o Scholen! Vertegenwoordigers
 - o Timmer aan de Zaan
 - o Frisse geest: Albert Groothuizen
 - o Engie
 - o Bouwbegeleider. Ook uit de buurt!

Ook meebouwen aan een Nieuw Zaans Klimaat?

Volg onze website <https://nieuwzaansklimaat.zaanstad.nl/home>

Deel ontwikkelingen op sociale media met

#NieuwZaansKlimaat

Geef input of meldt je aan via

nieuwzaansklimaat@zaanstad.nl

gemeente Zaanstad

Afdeling Communicatie en Kabinet

Stadhuisplein 100, 1506 MZ Zaandam

Postbus 2000, 1500 GA Zaandam

T14 075

antwoord@zaanstad.nl

www.zaanstad.nl